

SAMEN AAN DE SLAG! Collegeprogramma 2022-2026

“Samen komen we verder”, was het motto van de vorige coalitie. De kiezer heeft hier een oordeel over gegeven. De overduidelijke winst voor de lokale partij GemeenteBelangen Midden-Groningen (GBMG) en Boer Burger Bondgenoten-Leefbaar Midden-Groningen (BBB-LMG) maakt duidelijk dat het anders moet.

De gekozen gemeenteraad is aan zet en niet een paar partijen die de meerderheid vormen. De macht van het getal moet het beleid niet bepalen, maar de inhoud. Een andere bestuursstijl, een andere bestuurscultuur met respect voor ieders mening en bijdrage. De gezamenlijke thema's worden door de raad verwoord in een raadswerkprogramma. Niet dat alle partijen het over deze onderwerpen bij voorbaat eens zijn, juist niet. De uitdaging zit juist in het met elkaar in discussie gaan en op basis daarvan besluiten nemen. *“Lezen en luisteren, (be)oordelen en dan besluiten”*. Dan krijg je kwalitatieve en gedragen besluiten.

Niet alleen de gemeenteraad moet anders gaan werken, ook het College van Burgemeester en Wethouders en het ambtelijk apparaat. Het College van Burgemeester en Wethouders dient bij voorkeur een afspiegeling te zijn van de meerderheid van de partijen in de gemeenteraad. Het moet wel een gedreven team zijn, die elkaar uitdaagt, elkaar aanspreekt, over de eigen portefeuilles heen kijkt en gerichte sturing kan geven aan het ambtelijk apparaat. Zowel de gemeenteraad, het College van Burgemeester en Wethouders zijn afhankelijk van een goed en adequaat functionerende bedrijfsvoering.

Ons doel is om ‘de Brede Welvaart’ in onze gemeente te verbeteren. Brede Welvaart is een nieuwe internationale maatstaf die is ontwikkeld om welvaart te meten voorbij economische groei alleen. Welvaart is meer dan de financiële situatie van individuen, het gaat ook over de gezondheid, het onderwijsniveau en het gevoel van veiligheid van mensen, de toegankelijkheid van voorzieningen, de kwaliteit van de natuurlijke leefomgeving, en vele andere factoren. Veel van de welvaart die mensen ervaren komt voort uit de interactie met hun directe omgeving.

Onze uitgangspunten in dit collegeprogramma zijn:

- De inwoner staat centraal: voor al het beleid dat we formuleren geldt dat we uitgaan van het perspectief van de inwoner. We zorgen dat het altijd duidelijk is voor de bewoner waar deze aan toe is.
- Iedereen doet mee: We willen de startsituatie verbeteren van specifieke doelgroepen om zo de kansenongelijkheid aan te pakken.
- Prettige woon-, werk- en leefomgeving: We houden bij beslissingen rekening met de gevolgen op de leefomgeving, zodat het voor toekomstige generaties ook fijn wonen en werken is in onze mooie gemeente.

Op basis hiervan hebben GemeenteBelangen Midden-Groningen (GBMG) de Boer & Burger Partij Midden-Groningen (BBPMG), Christen-Democratisch Appèl (CDA) en de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (VVD) een ambitieus maar realistisch collegeprogramma op

hoofdpijnen geschreven. In dit collegeprogramma zullen deels thema's uitgewerkt zijn die ook in het raadswerkprogramma terug zullen komen. Als dagelijks bestuur doen wij dan graag een stap terug om zo ruimte te geven aan het inhoudelijke debat in de raad om tot afspraken te komen voor die aangewezen thema's. Dit kan leiden tot aanpassing van dit collegeprogramma. Ook zullen we als dagelijks bestuur jaarlijks ons programma evalueren en waar nodig aanpassen. Dit willen we doen door meer te monitoren en de effectiviteit van ons beleid te meten. We geven daarvoor uitvoering aan het amendement naar aanleiding van het rekenkamer rapport armoede waarin monitoring (bijvoorbeeld aan de hand van prestatie indicatoren) aan de orde is. Dit willen we ook nog breder gaan toepassen bijvoorbeeld bij het sociaal domein.

Om onze doelen te bereiken werken we als gemeente Midden-Groningen samen in onze regio. Dit doen we formeel in gemeenschappelijke regelingen, maar ook informeel via bestuurlijk en ambtelijk overleg. Wij willen deze samenwerkingsverbanden zo goed mogelijk laten werken voor Midden-Groningen.

Aan de hand van de drie uitgangspunten "inwoner staat centraal", "iedereen doet mee" en "prettige woon, werk en leefomgeving" lichten we ons collegeprogramma toe. Aan het eind geven we ook de financiële doorvertaling van dit programma.

INWONER CENTRAAL

Dienstverlening: veel inwoners hebben zich negatief uitgelaten over de kwaliteit van de dienstverlening. Daarom is één van de grootste prioriteiten van ons dagelijks bestuur om de dienstverlening aan onze inwoners te verbeteren. In het kader van meten is weten zorgen we voor het monitoren van de klanttevredenheid, zodat we de tevredenheid en kwaliteit over de dienstverlening in deze bestuursperiode goed kunnen volgen. Iedere aanvraag, telefoontje, verzoek etc. registreren en erop toezien dat deze naar behoren worden afgehandeld, daar gaan we voor.

Klantgerichtheid: dat is het centrale thema voor onze dienstverlening. Dat is een breed thema in vele vormen, waarbij we altijd moeten uitgaan van de toegevoegde waarde voor onze inwoners. Dit geldt onder andere voor ons nieuwe Huis van Cultuur en Bestuur, de fysieke, telefonische en digitale bereikbaarheid, en de snelheid waarmee de organisatie reageert op vragen en opmerkingen van onze inwoners. Ook zaken als bejegening, begrijpelijk taalgebruik en dergelijke zullen bepalen hoe onze omgeving ons beoordeelt. Wij willen ondernemers ontzorgen die voor de bedrijfsvoering van hun bedrijf antwoorden van de gemeente nodig hebben. Op dit moment is er één loket voor alle vragen van inwoners en ondernemers. Wij willen uitzoeken of het bedienen van ondernemers via een apart ondernemersloket kan helpen om ondernemers snel antwoord te geven en beter te helpen.

Gebiedsgericht werken en participatie: we willen dat de gemeente in dorpen en wijken niet alleen een bestuurlijk gezicht heeft, maar ook een ambtelijk gezicht. De gemeente moet aanspreekbaar en bekend zijn. Het vertrouwen in het openbaar bestuur moet terug. We zetten daarom het dorps- en wijkwethouderschap voort. Iedere wethouder heeft een aantal dorpen en wijken onder de aandacht. Hiervoor is de manier waarop partijen met elkaar omgaan in de raad en de verbetering van dienstverlening essentieel. Een raadswerkprogramma kan hiervoor de basis zijn waarbij de discipline om hieraan invulling te geven doorslaggevend zal zijn.

Als er vertrouwen is kan ook gewerkt worden aan het zogenaamde "uitdaagrecht", waarbij inwoners taken van de overheid kunnen overnemen als zij denken het slimmer, beter, goedkoper of anders te kunnen doen. Gebiedsregisseurs zijn in dit concept dan ook onmisbaar maar zullen hierbij ook de benodigde budgetten en mandaat moeten hebben.

Dorpshuizen: dorpshuizen spelen een belangrijke rol in de leefbaarheid van onze dorpen. Op sommige plekken is het de enige voorziening in het dorp. Wij willen vrijwilligers die een dorpshuis in de benen houden ondersteunen door het organiseren van activiteiten zo eenvoudig mogelijk te maken, zonder onnodige regels en kosten. We blijven de dorpshuizen financieel steunen met ten minste subsidies waardoor zij per saldo geen OZB betalen. Waar nodig leveren we maatwerk met extra ondersteuning.

Beheer openbare ruimte: de klachten over onder andere openbaar groen zijn voldoende bekend; tijd om aan de slag te gaan. Voor investeren in de openbare ruimte en herstel van kunstwerken (bruggen, viaducten en dergelijke) stellen we structureel 2 miljoen extra beschikbaar. Wij zijn bereid dit bedrag beschikbaar te stellen op voorwaarde dat er een onderbouwd en uitvoerbaar plan van aanpak komt. Dit vraagt een andere werkwijze van de uitvoering van IBOR.

5% amendement: we voeren het 5% amendement van de raad uit, waarbij we 5% van de beschikbare middelen uit het Nationaal Programma Groningen (NPG) inzetten om initiatieven van inwoners uit te voeren en een bredere inzet van participatie vorm en inhoud te geven.

Gevolgen gas- en zoutwinning: wij willen dat de versterking nu volgens plan wordt uitgevoerd, schade op tijd wordt afgehandeld en de gaswinning stopt in 2023. We ondersteunen de integrale dorpsplannen van Steendam en Tjuchem. We willen een einde aan vertraging, bureaucratie en overbodige regelgeving. Een zelfstandig bestuursorgaan als Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) en een uitvoeringsorganisatie als Nationaal Coördinator Groningen (NCG) zijn ooit ingesteld als dienstverlener en beschermer voor de inwoner, maar lijkt inmiddels een verlengstuk van de Haagse ambtenarij. Dit moeten we doorbreken. Processen versnellen en maatwerk leveren. De inwoner met zijn ellende centraal en niet de organisaties die het grootste gedeelte van de geldmiddelen opslokken. Inmiddels hebben de gemeenten hiervoor aandacht gevraagd en concreet aangegeven hoe hierin te voorzien (zie Gespreksagenda Regio en Rijk april 2022).

- Ruimte geven aan de uitvoering in mandaat en delegatie, zowel bij NCG, IMG als gemeenten.
- Het overbruggen van verschillen, met financiële en juridische ruimte.
- Stoppen met juridische en procedurele benadering van de vraagstukken.
- Aanpak van de funderingsproblematiek.
- Het beoogde resultaat bij versterking en schadeafhandeling moet leidend zijn en niet het beschikbare budget.

Om de beschikbare middelen slagvaardig te kunnen inzetten helpt het gemeenten als deze budgetten worden ontschot. Het zijn middelen die toebehoren tot de regio en die wij gezamenlijk met de in te stellen lokale knelpuntenpot flexibel in willen kunnen zetten om problemen op te lossen. Tot nu toe zijn er altijd budget gestuurde afspraken gemaakt in plaats van afspraken gericht op het oplossen van een probleem of een opgave.

Wij zien graag dat de gemeenten een regierol krijgen en dat NCG en IMG uitvoeringsorganisaties worden die in opdracht van de gemeenten werken. NCG en IMG blijven anders werken onder de Haagse stolp.

Neem de gedupeerden van de aardbevingen serieus en behandel hen met respect. Zij hebben dit niet veroorzaakt.

Het door de Raad omarmde sociale handvest stelt de inwoner centraal:

- Verplaats je in het perspectief van de bewoner.
- Bied hulp bij het maken van keuzes (maatwerk) en behandel buurten, wijken en dorpen gelijk.
- Zorg ervoor dat de beschikbare middelen terecht komen bij de bewoners

- Stop met alleen maar cosmetische oplappen.
- Pak problemen rond schade en versterken integraal op.

Daarnaast moeten er duidelijke termijnen worden gesteld. Worden deze niet gehaald dan mag je ervan uitgaan dat van ‘rechtswege’ een vergoeding verstrekt wordt conform de aanvraag. Als van elke euro bij het IMG nu 0,74 eurocent naar uitvoering gaat zijn er voldoende middelen om op deze wijze invulling te geven aan de gevolgen van gaswinning. De inwoner mag verwachten dat wij ons hiervoor maximaal inspannen.

Wat betreft de zoutwinning zetten we het bestaande beleid voort: we zijn voor stopzetting van de zoutwinning en zullen in procedures bezwaar aan tekenen.

IEDEREEN DOET MEE

Sociale veerkracht: we gaan door op de ingeslagen weg met de vastgestelde strategische visie Sociale veerkracht in de praktijk (2019), die door de Regiovisie jeugdzorg nader is gekaderd. Wij gaan het gesprek aan in de regio over de verdere invulling van de regiovisie als uitvoering van het aangenomen amendement daarover. De blijvende onzekerheid over de financiering van de jeugdzorg betekent dat wij kritisch moeten blijven op de uitgaven. Waar dat mogelijk is contracteren wij de zorg op basis van resultaatafspraken. De transformatie zoals beoogd in de visie sociale veerkracht vraagt tijd, uitproberen en leren, samen met inwoners en maatschappelijke partners.

In Midden-Groningen zorgen wij ervoor dat onze inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen in hun eigen dorp of wijk. Wij ondersteunen maatschappelijke initiatieven zoals woonvormen voor ouderen en zorgen met de uitvoering van de WMO dat dit ook mogelijk is. Ook hier wordt landelijk nog een discussie gevoerd over de financiering, wat tot een wijziging van het bestaande abonnementstarief zal gaan leiden.

Iedereen in Midden-Groningen doet mee. Idealiter voorziet elk huishouden in zijn eigen inkomen. Waar dit niet lukt springt de gemeente bij. Er is een grote vraag naar personeel ook bij ondernemers in onze gemeente en regio. Samen met deze ondernemers en het onderwijs willen wij deze kans benutten om meer mensen aan het werk te krijgen. Als er drempels zijn waarom het nog niet lukt, dan zoeken wij samen naar oplossingen om deze weg te nemen.

Bestrijding armoede: binnen de gemeente Midden-Groningen is het bestrijden van armoede een grote uitdaging. Volgens het Sociaal Planbureau leven ongeveer 1100 kinderen (10,3% van de kinderen in onze gemeente) in een gezin met een “inkomen onder de lage inkomensgrens”. Armoede betekent in Nederland dat men vaak niet of onvoldoende kan voorzien in voedsel en kleding en de kosten van huisvesting en gezondheidszorg. Armoede heeft voor kinderen vaak ernstige gevolgen zoals zorgen over zaken als een fiets, schoolspullen maar ook deelname aan sport of cultuur. Er is doodgewoon vaak geen geld voor.

De gemeente Midden-Groningen heeft een ruim minimabeleid. De komende jaren willen wij daar niet op bezuinigen. Wel willen wij ons minimabeleid meer dan nu het geval is concentreren op de ondersteuning van kinderen. Wij willen daarom meer individueel en categoriaal werken. De basis moet zijn dat kinderen niet de dupe mogen worden van de financiële situatie in het gezin. We vergoeden kosten die hen beperken op school (van fiets tot computer), sport en cultuur. Dat moet maatwerk zijn. Voor volwassenen moet er een prikkel blijven om zelf te zorgen voor inkomen. Mensen die aantoonbaar geen mogelijkheden hebben op de arbeidsmarkt kunnen in aanmerking komen voor vormen van ondersteuning. Basis moet zijn dat iedereen een prikkel moet houden om zelf (deels) in de kosten van levensonderhoud te voorzien.

Schulden zijn vaak een beperking om aan de slag te gaan. Mensen zijn niet altijd in staat de juiste keuzes te maken waardoor ze in de problemen komen. De huidige instrumenten van schuldhulpverlening zijn beperkt.

Onze voorkeur gaat uit naar een regiefunctie in deze van onze gemeentelijke kredietbank in samenspraak met allerlei maatschappelijke instellingen. Ook hier geldt individueel maatwerk, generieke regelingen werken vaak belemmerend.

Doel is mensen zo snel mogelijk weer de kans te geven zelf in hun kosten van levensonderhoud te kunnen voorzien. Indien schuldsanering een te langlopend traject is zou het overnemen van de schulden door de gemeente een mogelijkheid zijn waarna men middels budgetbeheer aan de slag kan op de arbeidsmarkt of als vrijwilliger.

Indien inkomsten (deels) worden vrijgelaten of worden verstrekt in de vorm van een vrijwilligersvergoeding kan de zogenaamde armoedeval (deels) worden voorkomen.

Met voorgaande willen we bereiken dat steeds meer kinderen in een perspectiefrijke omgeving opgroeien en kansen krijgen op een mooie en gelukkige toekomst.

Onderwijs: gelijke kansen voor alle kinderen. Wij willen de kansen van kinderen keren, op de plek waar dat het best lukt: op school. De gemeente Midden-Groningen heeft veel extra middelen voor kansenbeleid in het onderwijs: Onderwijs Achterstand Beleid (OAB), Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en Tijd voor Toekomst als onderdeel van het NPG. Daarmee kan het ook invloed uitoefenen. Immers, het risico bestaat dat uit verschillende potjes langs elkaar heen gewerkt wordt. Wij willen goede coördinatie op de verschillende programma's, zodat gemeente, onderwijs en bedrijfsleven op elkaar aangesloten blijven en samen het goede doen. We willen leren van de inspanningen die we leveren. Het doel daarvan zou moeten zijn om de inzet op gelijke kansen een lange adem te geven, ook als de financiering verandert.

Sport: bewegen en sport is belangrijk voor een gezonde levensstijl, vertrouwen, plezier en binding van de samenleving. Zowel voor jong als oud. Midden-Groningen heeft een divers aanbod van sporten. Het goed georganiseerde verenigingsleven zorgt er mede voor dat het goed leven en wonen is in onze gemeente. Iedereen moet kunnen participeren in onze samenleving en sport. Belangrijk is dat wij sporten of bewegen stimuleren en faciliteren van die groepen die (nog) niet of onvoldoende in beweging zijn. De basis moet goed zijn, gymnastiek of bewegingsonderwijs behoort doorgaans door vakdocenten te worden gegeven. Sport moet betaalbaar zijn voor iedereen en het is van belang de huren van accommodaties laag te houden. Daarbij maken we het makkelijker om initiatieven op te zetten die sporten voor bijzondere doelgroepen stimuleren (gehandicapten en ouderen bijvoorbeeld). Geen gedwongen privatisering van (sport)accommodaties. Harmonisering van subsidies moet maatwerk zijn en afgestemd op behoeften en mogelijkheden.

Cultuur: het verbinden, prikkelen, inspireren en innoveren van mensen wordt met cultuur vergroot. Het gebruik van de bibliotheek, muziekschool, kunstencentrum en theater moet voor iedereen mogelijk zijn. Midden-Groningen kent diverse grote en kleine musea en culturele instellingen die onze aandacht verdienen. Geen centralisatie van (betaalde) cultuur maar aansluiten aan de lokale behoeften met zoveel mogelijk diversiteit en gemeente breed. Dus bibliotheek voorzieningen op meerdere plekken in onze gemeente. We willen een afgewogen en effectief subsidiebeleid. Het geld moet daar terecht komen waar het noodzakelijk is.

De gemeente Midden-Groningen heeft een gevarieerd en ruim aanbod van cultuur in de diverse dorpen en wijken. De dorpshuizen en hun vele vrijwilligers, al dan niet als onderdeel van een Multifunctioneel Centrum, vervullen hier een essentiële functie. Daar waar ondersteuning nodig is zal de gemeente hierin faciliteren.

PRETTIGE WOON, WERK EN LEEFOMGEVING

Wonen: binnen het thema wonen zetten we in op het volgende:

- Nieuwbouw, met name inbreiding op lege plekken in de verschillende dorpen en wijken en op plaatsen waar bijvoorbeeld gebouwen gesloopt gaan worden.
- Afmaken van ingang gezette vernieuwing Stadshart Hoogezand, ingeplande nieuwbouwlocaties als Vosholen en verdere planontwikkeling Hoogezand-Noord en centrum Muntendam. Ook de ontwikkelingen rondom Harkstede vragen aandacht.
- Onderzoeken waar er eventueel meer mogelijkheden zijn, die niet leiden tot onwenselijke uitbreiding in het landschap.
- Integrale aanpak omgeving de Leine waarbij recreatie en wonen een impuls moeten krijgen. Recreatieparken moeten vitaal zijn. De komende periode gaan wij dit in beeld brengen. De ingezette handhaving op grond van de "beleidsregel handhavend optreden tegen illegale bewoning", wordt daarom stopgezet.

Corporaties moeten in de prestatieafspraken -na het verdwijnen van de verhuurdersheffing- stevig inzetten op het verduurzamen van het eigen bezit, waardoor de energielasten zo laag mogelijk worden. Daarnaast hebben wij de voorkeur om afspraken te maken met woningbouwcorporaties om betaalbare huurwoningen te bouwen, waarbij we goedkopere grondprijzen voor sociale huurwoningen hanteren.

Als gemeente willen we door inzet van onze gemeentelijke instrumenten regie voeren op ontwikkelingen met als doel dat ontwikkelaars voldoen aan gestelde criteria voor bijvoorbeeld doelgroepen. Daarnaast willen we onderzoeken hoe we als gemeente initiatiefnemers (beter) kunnen faciliteren om de realisatie van initiatieven te versnellen.

Daarnaast geven we uitvoering aan de motie van zelfbewoningsplicht bij koophuizen tot circa € 350.000 om ongewenste investeringen van beleggers te voorkomen. In de komende periode wordt hieraan uitvoering gegeven. Het verduurzamen en verbeteren van woningen is een eerste aanzet en draagt zeker bij aan de leefbaarheid. In het kader van leefbaarheid blijft het van belang om zaken als verpaupering, maar ook vereenzaming aan te pakken en liefst te voorkomen. Daarvoor is een integrale aanpak noodzakelijk van woningeigenaren, welzijnsinstellingen en gemeente (sociale teams).

Wijk- of dorpsconsulenten moeten inwoners niet alleen ondersteunen op allerlei manieren maar ook aanspreken op niet gewenst gedrag en handelingen. De samenleving is zelf ook aan zet. Inwoners moeten zich (mede)verantwoordelijk voelen voor de leefbaarheid van hun eigen woonomgeving. Een buurtfonds kan hiertoe een bijdrage leveren. Niet alleen om leefbaarheid en de sociale binding te vergroten maar ook om klein materieel te kunnen aanschaffen voor bijvoorbeeld groenonderhoud die de buurt zelf wil doen.

Wijk- en dorpsconsulenten hebben ook nadrukkelijk de opdracht om de kwetsbare mensen (groepen) in onze samenleving op te zoeken en waar nodig te ondersteunen. Om het tekort op de woningmarkt aan te pakken moeten wij ook openstaan voor alternatieven van de traditionele- of prefab zoals tiny-houses, container of misschien wel een yurt (grote ronde tent). Alternatieven waarbij natuur en wonen samen kunnen gaan. Verder is het belangrijk om projecten voor flex-wonen van de grond te krijgen, waarbij mensen (tijdelijk) gehuisvest kunnen worden. Kortom, wonen afstemmen op behoeften en elkaar gezamenlijk verantwoordelijk maken voor de leef- en woonomgeving.

Energietransitie:

Herziening zonneparkenbeleid: wij willen een betrouwbare overheid zijn. Plannen die in een afrondende fase zijn moeten uitgevoerd kunnen worden als ze voldoen aan de gestelde voorwaarden. Wij gaan voor een heroriëntering op de zoeklocaties voor zonneparken met name langs de N33 (Zuidbroek-Steendam) en ten zuiden van het spoor in Meeden, oftewel

een herziening van het zonneparkenbeleid. De hier voorgestane ontwikkelingen tasten te veel het open landschap aan en wij offeren hiermee te veel kostbare landbouwgrond op. We willen meer inzetten op zonnepanelen op de daken van woningen en bedrijven. We zetten in om dit ook mee te laten tellen op onze bijdrage in RES-verband (Regionale Energiestrategie), want dat is nu niet het geval. Een positief effect is dat zonnepanelen op daken weinig effect op het landschap hebben.

Energietransitie: het aandeel dat de gemeente Midden-Groningen nu aan de landelijke energietransitie levert is ver boven het landelijke gemiddelde, in feite blijven wij een wingewest. Eerst aardgas en nu wind- en zonne-energie. Nieuwe verplichtingen gaan wij voorlopig niet meer aan, tenzij het gaat om (genoemde) alternatieven die samengaan met economische impulsen. Wij zijn daarom tegen nieuwe grote windmolens.

Samen met inwoners in gesprek en op zoek gaan met de inwoners naar de mogelijkheden in hun eigen leefomgeving. We willen daarom de omslag maken van een van bovenop opgedrongen energietransitie naar een energietransitie waar de inwoners trots op kunnen zijn. Waarbij lokaal eigenaarschap een voorwaarde moet zijn.

Wij moeten open staan voor alternatieven zoals bodem- en waterwarmte maar ook groene waterstof.

Verduurzaming woningen: het is belangrijk om koop- en huurwoningen in de komende tijd zo snel mogelijk te verduurzamen. Hierdoor zetten we stappen in de energietransitie en is het mogelijk om zo de woonlasten te beheersen of te verlagen. We willen daarbij gebruik maken van de bestaande en te verwachten subsidies vanuit het rijk- en provincie (zoals bijvoorbeeld subsidies uit de regiodeal(s) en het Volkshuisvestingsfonds) en het stimuleren van onze eigen gemeentelijke regelingen. In het algemeen zien wij dat er veel regelingen bestaan om verduurzamingsmaatregelen te financieren; echter veel inwoners zien door de bomen het bos niet meer. In onze eigen gemeentelijke regeling zit nog voldoende financiële ruimte: er wordt onvoldoende gebruik van gemaakt. De uitdaging om de energietransitie vorm te geven zit hem in 'hoe deze regelingen aan de man/vrouw te brengen'. Dit betekent dat we willen gaan inzetten op het 'achter de voordeur komen bij onze inwoners'. Zoals bijvoorbeeld inzet op energie-klusbussen en begeleiding van inwoners bij het inwinnen van energieadviezen en het leveren van maatwerk voor hun woningen en het vervolgens ten uitvoering brengen, daarbij gebruik makend van bestaande subsidies en regelingen. Daarnaast willen we onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor een maatwerkregeling voor diegene waarvoor de bestaande regelingen geen soelaas bieden. We zullen het stimuleren van de verduurzaming van koop- en huurwoningen uitwerken in een plan.

Overlast windmolens: we willen ons maximaal inzetten binnen onze gemeentelijke mogelijkheden door bijvoorbeeld het stellen van strengere milieunormen (en handhaving) om de aantoonbare gezondheidsschade bij onze inwoners door geluid- en trillingen van de windmolens te verminderen/voorkomen.

Nu de techniek zover is gevorderd dat de door velen als hinderlijk ervaren (signaal) verlichting op de windmolens met detectie kunnen worden geactiveerd mag er geen redenen zijn voor de eigenaren om hierin niet te voorzien.

Openbare orde en veiligheid: in het Integraal Veiligheidsplan 2021-2024 heeft de gemeenteraad aangegeven hoe invulling wordt gegeven aan wat genoemd wordt maatschappelijke veiligheid (veilig en beschermd voelen in je eigen leefomgeving). Zaken als verkeersveiligheid en overlast worden met name door de inwoners genoemd, maar ook zorgen over kwetsbare burens. Naast aanpak van de georganiseerde en ondermijnende criminaliteit.

Wij kunnen ons vinden in de diverse beleidsvelden van het Integraal Veiligheidsplan en de voorgestelde aanpak van de zogenaamde ketenpartners. Voor de veiligheid is het

belangrijk in te zetten op het verbeteren van de sociale cohesie en het gemeenschapsgevoel in de buurt en wijk. Als het om ondermijnende criminaliteit gaat denken wij aan het voorkomen en bestrijden van zaken als mensen- en drugshandel en daaraan gerelateerde problematiek.

Ruimtelijke Ordening en Milieu:

Bedrijventerreinen: de provincie en gemeenten hebben een gezamenlijk regionaal-ruimtelijk-economisch perspectief gepresenteerd langs de A7/N33. Wij willen geen XXL bedrijven met weinig werkgelegenheid langs deze zone vanwege hun grote omvang. Onze leefomgeving is zowel boven als onder grond al fors aangetast. Aan uitbreiding van Rengerspark richting Groningen werken wij niet mee. Concentratie aan beide zijden van de A7 bij de knooppunten heeft onze voorkeur. Bestaande bedrijfsterreinen kunnen we innoveren (vernieuwen) en verduurzamen.

Muntendam: er ligt een zogenaamd vlekkenplan om de benodigde voorzieningen als school, dorps huis, woonvoorzieningen te realiseren op een beperkt gebied in Muntendam. Duidelijk is dat veel inwoners van Muntendam hier heel anders tegen aan kijken. Het gebied van het huidige vlekkenplan moet dan uitgebreid worden met o.a. de voormalige Ruitershorn-locatie en omgeving. Op basis van de uitwerking hiervan kunnen keuzes worden voorgelegd aan de inwoners van Muntendam om zo te bepalen waarvoor draagvlak is en op basis waarvan de Raad uiteindelijk een besluit moet nemen.

Hemelwater: bij langdurige regenperiodes en/of zeer korte maar hevige regenbuien kan het regenwater niet altijd worden afgevoerd via de riolering. Aan de andere kant zien we dat agrarische bedrijven in de drogere periodes moeten sproeien. In beide gevallen levert dit problemen op. Gezamenlijk met waterschap en bedrijven moeten wij onderzoeken hoe wij hemelwater sneller en beter kunnen afvoeren en nog belangrijker, hoe wij het water kunnen hergebruiken door bijvoorbeeld opslag.

Verkeer en (openbaar) vervoer

Ontwikkelingen: we zullen vanuit Midden-Groningen ontwikkelingen zoals uitbreiding van railvervoer richting Duitsland (Wunderline) steunen. Eenzelfde positief geluid zullen wij afgeven over mogelijk uitbreiding van de Flevolijn via Drachten naar Groningen. Deze initiatieven kunnen een behoorlijke impuls voor het Noorden, dus ook voor Midden-Groningen opleveren. De verdubbeling van de N33 duldt geen uitstel en heeft prioriteit, niet alleen verkeerstechnisch maar met name ook vanuit een economische perspectief. Ook de Nedersaksenlijn is van wezenlijk economisch belang voor de regio.

Openbaar vervoer: het openbaar vervoer in dorpen en wijken baart zorgen. Voor de leefbaarheid en met name bereikbaarheid van onderwijs en werk is het openbaar vervoer onmisbaar. Doelgroepenvervoer, stads- of dorpsvervoer kan hierin voorzien. Het initiatief kan liggen bij dorpen of wijken en de gemeente kan dit faciliteren.

Verkeersveiligheid: De verkeersveiligheid is een belangrijke factor in de leefbaarheid van dorpen en wijken. Wij willen daar extra op in zetten, onder meer in een mobiliteitsvisie waarin wij het streven neerleggen om het aantal verkeersslachtoffers in onze gemeente te verlagen. Ieder slachtoffer is er één te veel. Bij het ontwerpen van nieuwe straten en bij groot onderhoud willen we daarom aandacht geven aan een veilige weginrichting. We houden daarbij ook altijd rekening met het bedrijfsleven (waaronder de agrarische sector).

Verder vinden we het belangrijk dat de verkeersveiligheid gehandhaafd wordt. We willen hiervoor aandacht vragen bij de politie voor bijvoorbeeld meer (laser)snelheidscontroles en meer inzet van onze BOA's.

Economie

Visie bedrijventerreinen en lokale economie: in deze periode gaan we een visie op bedrijventerreinen en lokale economie ontwikkelen. We willen meer gerichtheid op de gewenste economische ontwikkelingen en bedrijvigheid. Het gaat niet alleen om de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen, maar ook om het herstructureren van bestaande, verouderde bedrijventerreinen. Bij vestiging van nieuwe bedrijven die veel ruimte vragen is het van belang dat ze extra werkgelegenheid en kansen bieden. Een focus op recreatie en toerisme is hier wat ons betreft ook een belangrijk onderdeel van.

Aansluiting onderwijs en bedrijfsleven (scholing): wij willen dat jongeren de kans krijgen om dicht bij huis een beroepsopleiding te doen. Wij willen onderwijsinstellingen en lokale ondernemers stimuleren om samen te werken aan de toekomst van jongeren in onze gemeente. Zoals in de bouw in het praktijkcentrum SSPB ondernemers en onderwijs samenwerken, liggen er ook kansen in de installatiebranche en industrie.

Landbouw: de landbouw neemt in onze gemeente een belangrijke plaats in. Net als elders in het land staat de landbouw voor een belangrijke transitie. De richting wordt in belangrijke mate bepaald door de landelijke en provinciale overheid, maar ook voor de gemeente is er een rol. Samen met landbouwers, maatschappelijke organisaties en inwoners ontwikkelen we een strategie die ertoe leidt dat er een meerjarig, duurzaam perspectief voor de sector ontstaat. Dit doen we met behulp van instrumenten die ons ter beschikking staan (ruimtelijk, subsidies, promotie) en het leggen van nieuwe verbindingen tussen landbouw, agri-industrie, natuur, recreatie en toerisme.

Wij vinden het erg belangrijk dat de continuïteit van deze sector gewaarborgd blijft. Er moet ruimte zijn en blijven voor doorontwikkeling van de agrarische sector. Grotere bedrijven zijn doorgaans beter in staat te investeren in dierenwelzijn en milieuvriendelijkere productiemethoden. Immers je kunt niet groen doen als je rood staat. De grootte van een bedrijf en de mogelijkheden om uit te breiden moet inpasbaar in het landschap zijn waarbij rekening wordt gehouden met de omgeving. Ten behoeve van voedselzekerheid moeten onze vruchtbare landbouwgronden niet worden opgeofferd voor windmolens, zonneparken en (wens)natuur.

Innovatiewerkplaatsen: in de gemeente Midden-Groningen zijn twee innovatiewerkplaatsen (hierna: IWP) gevestigd te weten in Hellum en Kropswolde. Een IWP is een plek waar onderwijs, bedrijfsleven en inwoners samenkomen. Het is een plek waar studenten (van praktijkonderwijs tot Hanzehogeschool en universiteit) leren en onderzoek uitvoeren gezamenlijk maar ook samen met inwoners en in opdracht van ondernemers.

Innovatiewerkplaatsen brengen ontwikkelingen teweeg en zijn een voedingsbodem voor innovatieve producten, diensten voor startups maar ook voor bestaande bedrijven. Om een betere aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven te stimuleren kunnen IWP hier een belangrijke bijdrage aan leveren.

Recreatie: in Midden-Groningen zijn diverse mogelijkheden om te recreëren. Op het water, met de fiets en wandel mogelijkheden. Dit kan nog beter benut en aangeprezen worden. Dat is goed voor de (mentale) gezondheid, sociale contacten maar ook voor de lokale middenstand. We willen de gemeente meer onder de aandacht brengen bij de bezoeker en passant. We stellen een visie vrijetijdseconomie op met als doel om te werken aan een duurzame en toekomstbestendige vrijetijdssector. Een sector die bijdraagt aan de brede welvaart in de gemeente Midden-Groningen en waar gemeente, bedrijven en organisaties samenwerken om de ambities te realiseren. We streven daarbij naar een goed evenwicht tussen het economisch voordeel, de draagkracht van de leefomgeving en het draagvlak onder bewoners.

Wij gaan voor recreatieve ontwikkelingen, zoals bij de Heemtuin in Muntendam. Het "oude" plan van de groene verbinding (Groene Compagnie) tussen het zuiden van Hoogezand en de Heemtuin en Borgerswold (Veendam) willen we nieuw leven inblazen om

een stimulans aan het woon- en vestigingsbeleid van de gemeente te geven. De bewegwijzering in onze gemeente moet beter. Waar borden staan, moeten ze hun doel dienen, waar ze niet (meer) nodig zijn, moeten ze verwijderd worden. Ook qua onderhoud zien we dat ze soms in slechte staat zijn.

Financiën

De gemeente Midden-Groningen bestaat 4 jaar. Financieel 4 bewogen jaren waarin veelvuldig een beroep moest worden gedaan op onze reserves om de begroting dekkend te krijgen. Gevolg is dat onze Algemene Reserve geen ruimte meer biedt voor de komende jaren om een tekort te kunnen dekken.

We hebben afgesproken dat belastingen alleen met de consumentenprijsindex (CPI) verhoogd kunnen worden. De verhouding in OZB-opbrengst tussen bedrijven en woningen blijft gelijk. De zogenaamde heffingen, Afvalstoffen en Riool, kunnen kostendekkend zijn. Daarbij moet wel aangetekend worden dat de overheadkosten en dergelijke hiervan reëel zijn.

Wij willen extra investeren in groen, grijs en kunstwerken. Hiervoor stellen we een extra structureel bedrag beschikbaar van € 2 miljoen. Ook moet de Algemene Reserve weer een ruime buffer krijgen van zo'n € 12 miljoen, waardoor wij hier ook ruim € 5 miljoen voor opzij moeten leggen. De resterende ruimte in de meerjarenbegroting (2,7 miljoen gemiddeld de aankomende 3 jaar 2023-2025) willen we inzetten voor nieuw beleid. Van deze ruimte willen we 1 miljoen inzetten voor het plan om de verduurzaming van woningen te stimuleren en om de kwaliteit van de dienstverlening, participatie en gebiedsgericht werken in onze gemeente op een hoger peil te brengen.

We willen zorgen voor een blijvend gezond financieel perspectief in onze gemeente. De ruimte in de meerjarenbegroting neemt in de komen jaren af en er zijn een aantal stevige onzekerheden. Zo is er nog geen volledige duidelijkheid over de effecten van de herijking van het gemeentefonds. Verder is de ontwikkeling van de kosten voor bijvoorbeeld de Jeugdzorg grillig. Tot slot lijkt de inflatie de komende (paar) jaren op een hoog niveau te liggen. Dat geeft ons de uitdaging om de komende 4 jaren de uitgaven niet hoger te laten zijn dan de inkomsten. Willen wij ook nieuw beleid kunnen betalen en tegenvallers op kunnen vangen dan zullen wij dit binnen de bestaande begroting moeten doen. Dit kan alleen door te bezuinigen op posten die de inwoner niet raken. Het zal dan met name gaan om te besparen op personele- en organisatiekosten van zowel het gemeentelijk apparaat als gesubsidieerde instellingen. De komende 2 jaren gaan wij inzichtelijk maken waar kostenreductie mogelijk is waarbij wij rekening houden met de benodigde kwaliteitsimpulsen.

Naast bezuinigingen willen we onderzoeken of we door middel van betere subsidieverwerving onze inkomsten kunnen vergroten. Hiervoor zal zowel een ambtelijke en bestuurlijke strategie en lobby nodig zijn. Daarnaast willen we samen met de aardbevingsgemeenten inzetten op een lobby om het vierde deel van de NPG-middelen te behouden.

PORTEFEUILLEVERDELING OP HOOFDLIJNEN

Burgemeester Adriaan Hoogendoorn
Openbare orde en veiligheid
NPG (inclusief coördinatie dorpsplannen)
Communicatie
Juridische zaken
Regionale samenwerking (inclusief Toekomstagenda en opvang vluchtelingen)
Beleidscoördinatie
Markus Ploeger
Gevolgen gas- en zoutwinning
Financiën
Grondbedrijf
Vastgoed
P&O beleid/organisatie
Wethouder voor: Slochteren, Schildwolde, Hellum, Overschild, Siddeburen, Steendam en Tjuchem.
Patricia Nieland-Kampen
Dienstverlening
Participatie
Gebiedsgericht werken
Beheer Openbare Ruimte
Toerisme en Recreatie
Scholing (aansluiting onderwijs en bedrijfsleven)
Wethouder voor: Kalkwijksterlint, Borgercompagnie, Tripscompagnie, Zuidbroek, Muntendam, Meeden en Noordbroek.
Annemiek Hoesen-Spithorst
Economie (inclusief landbouw)
Leefbaarheid
Dorpen en wijken (waaronder dorpshuizen)
Erfgoed
Cultuur
Sport en sportaccommodaties
Wethouder voor: Meerwijk, Kropswolde, Kielwindeweer, Foxhol, Kolham, Foxham en Froombosch.
Erik Drenth
Ruimtelijke ordening
Wonen
Omgevingswet/VTH
Duurzaamheid en energietransitie
Natuur en Landschap
Verkeer en Vervoer
Onderwijs
Informatisering en automatisering
Wethouder voor: Woudbloem, Lageland, Westerbroek, Waterhuizen, Harkstede, Scharmer, Noorderpark, Westerpark, Oosterpark, Zuiderpark, Margrietpark, Boswijk, Sappemeer Noordoost en Compagniesterpark.

Evert Offereins
Sociaal domein
Jeugdzorg
WMO/Gezondheid/Welzijn
Participatie en inkomen (inclusief BWRI en Sociaal Werkbedrijf)
Arbeidsmarkt
Wethouder voor: Martenshoek, Spoorstraat-Kieldiep, Woldwijck, De Dreven, het Centrum, Gorecht en Vosholen.